

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2017 m. birželio 12 d.
(OR. en)

9292/17

ECOFIN 398
UEM 147
SOC 378
EMPL 292
COMPET 395
ENV 494
EDUC 222
RECH 178
ENER 217
JAI 476

PRANEŠIMAS

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai
Komisijos dok. Nr.:	ST 9236/17 ECOFIN 369 UEM 118 SOC 347 EMPL 262 COMPET 364 ENV 464 EDUC 192 RECH 148 ENER 188 JAI 439 - COM(2017) 506 final
Dalykas:	Rekomendacija dėl TARYBOS REKOMENDACIJOS dėl 2017 m. Estijos nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2017 m. Estijos stabilumo programos

Delegacijoms pridedamas pirmiau nurodytas Komisijos pasiūlymu (dok. COM(2017) 506 final) grindžiamas Tarybos rekomendacijos projektas, kurį peržiūrėjo ir dėl kurio susitarė įvairūs Tarybos komitetai.

TARYBOS REKOMENDACIJA

... m. ... d.

dėl 2017 m. Estijos nacionalinės reformų programos

su Tarybos nuomone dėl 2017 m. Estijos stabilumo programos

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1466/97 dėl biudžeto būklės priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo ¹, ypač į jo 5 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadą,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Socialinės apsaugos komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonominės politikos komiteto nuomonę,

¹ OL L 209, 1997 8 2, p. 1.

kadangi:

- (1) 2016 m. lapkričio 16 d. Komisija priėmė metinę augimo apžvalgą, kuria pradedamas 2017 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras. 2017 m. kovo 9–10 d. Europos Vadovų Taryba patvirtino metinėje augimo apžvalgoje nustatytus prioritetus. 2016 m. lapkričio 16 d. Komisija, remdamasi Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1176/2011², priėmė įspėjimo mechanizmo ataskaitą, kurioje Estija nenurodyta kaip viena iš valstybių narių, dėl kurių reikės parengti nuodugnią apžvalgą. Tą pačią dieną Komisija taip pat priėmė rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos; tą rekomendaciją Europos Vadovų Taryba patvirtino 2017 m. kovo 9–10 d. 2017 m. kovo 21 d. Taryba priėmė rekomendaciją dėl euro zonos ekonominės politikos (toliau – euro zonai skirta rekomendacija)³;
- (2) kaip valstybė narė, kurios valiuta yra euro, atsižvelgdama į glaudžias ekonominės ir pinigų sąjungos šalių ekonomikos sąsajas, Estija turėtų užtikrinti, kad euro zonai skirta rekomendacija būtų visiškai ir laiku įgyvendinta, kaip nurodyta toliau išdėstytoje 1 rekomendacijoje;
- (3) 2017 m. vasario 22 d. paskelbta 2017 m. Estijos ataskaita. Joje įvertinta Estijos pažanga, padaryta įgyvendinant 2016 m. liepos 12 d. Tarybos priimtas šaliai skirtas rekomendacijas, veiksmai, kurių Estija ėmėsi atsižvelgdama į ankstesniais metais priimtas šaliai skirtas rekomendacijas, ir Estijos pažanga siekiant nacionalinių tikslų pagal strategiją „Europa 2020“;

² 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1176/2011 dėl makroekonominių disbalansų prevencijos ir naikinimo (OL L 306, 2011 11 23, p. 25).

³ OL C 92, 2017 3 24, p. 1.

- (4) 2017 m. stabilumo programą Estija pateikė 2017 m. balandžio 28 d., o 2017 m. nacionalinę reformų programą – 2017 m. gegužės 4 d. Siekiant atsižvelgti į jų tarpusavio sąsajas, abi programos vertintos vienu metu;
- (5) į atitinkamas konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas atsižvelgta sudarant 2014–2020 m. Europos struktūrinių ir investicijų fondų (toliau – ESI fondai) programas. Kaip numatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013⁴ 23 straipsnyje, Komisija, jei tai būtina siekiant remti atitinkamų Tarybos rekomendacijų įgyvendinimą, gali paprašyti valstybės narės peržiūrėti savo partnerystės sutartį ir susijusias programas bei pasiūlyti jų pakeitimų. Kaip naudotusi šia nuostata, Komisija išsamiau nurodė Priemonių, kuriomis ESI fondų veiksmingumas siejamas su patikimu ekonomikos valdymu, taikymo gairėse;

⁴ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL L 347, 2013 12 20, p. 320).

- (6) šiuo metu Estijai taikoma Stabilumo ir augimo pakto prevencinė dalis. 2017 m. stabilumo programoje Vyriausybė sumažino savo vidutinės trukmės biudžeto tikslą – nuo struktūrinio balanso iki 0,5 % BVP deficito. Vyriausybė planuoja, kad po 2016 m. buvusio 0,3 % BVP valdžios sektoriaus pertekliaus 2017 m. bus 0,5 % BVP deficitas, o 2018 m. – 0,8 % BVP deficitas. Remiantis 2017 m. stabilumo programoje pateiktais skaičiavimais, tai atitinka 0,2 % BVP struktūrinį perteklių 2017 m. ir 0,5 % BVP deficitą 2018 m. ir laikomasi vidutinės trukmės biudžeto tikslo. Tačiau, remiantis perskaičiuotu ⁵ struktūriniu balansu, prognozuojama, kad 2017 m. deficitas sieks 0,1 % BVP, o 2018 m. – 0,9 % BVP, o tai nesiekia naujo vidutinės trukmės biudžeto tikslo. 2017 m. stabilumo programoje numatoma, kad bendras valdžios sektoriaus skolos santykis 2017 m. ir 2018 m. išliks žemesnis nei 10 % BVP. Makroekonominis scenarijus, kuriuo grindžiamos tos biudžeto projekcijos, yra tikėtinas 2017 m. ir 2018 m. ir palankus vėlesniais programos metais. Vis dėlto esama rizikos, susijusios su prielaidomis pajamų, kurios bus gaunamos taikant įvairias 2018 m. įsigaliosiančias naujas mokestines priemones.
- (7) remiantis Komisijos 2017 m. pavasario prognoze, numatoma, kad 2017 m. struktūrinis balansas taps 0,3 % BVP deficitu, taigi toliau viršys vidutinės trukmės biudžeto tikslą. 2018 m. Estijai rekomenduojama ir toliau laikytis vidutinės trukmės biudžeto tikslo. Jeigu politika nesikeis, esama rizikos, kad nuo to reikalavimo bus kiek nukrypta. Apskritai Taryba mano, kad Estija turi būti pasirengusi imtis papildomų priemonių siekdama užtikrinti, kad 2018 m. būtų laikomasi reikalavimų;

⁵ Pagal ciklą pakoreguotas balansas atėmus vienkartinės ir laikinas priemones, Komisijos tarnybų perskaičiuotas taikant bendrai sutartą metodiką.

- (8) Estija ėmėsi veiksmų, siekdama užtikrinti, kad įgyvendinant vietos savivaldos institucijų reformą būtų teikiamos ir prieinamos aukštos kokybės paslaugos, be kita ko, socialinės paslaugos vietos lygmeniu. Visų pirma Estija priėmė Administracinės reformos įstatymą, kad būtų lengviau kurti perspektyvias vietos savivaldybes, kurios galėtų pačios finansuoti savo veiklą, planuoti plėtrą bei augimą ir siūlyti kokybiškų paslaugų. Ji sėkmingai užbaigė vietos savivaldybių savanoriško dalyvavimo susijungimo procese etapą ir įgyvendina Socialinės apsaugos įstatymą. Dar nežengta kelių labai svarbių žingsnių vietos savivaldos institucijų reformai užbaigti. Iki šiol neatlikta savivaldybių finansavimo sistemos peržiūra. Teberengiami kiti teisės aktai dėl savivaldybių ir centrinės valdžios institucijų pareigų ir užduočių pasidalijimo. Priimti šiuos pasiūlymus labai svarbu norint užtikrinti kokybiškų viešųjų paslaugų teikimą tokiose srityse kaip švietimas, darbas su jaunimu, sveikatos ugdymas ir transportas;
- (9) vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas Estijoje sumažėjo nuo 28,3 % 2014 m. iki 26,9 % 2015 m., tačiau tebėra didžiausias Sąjungoje. Vyriausybė imasi priemonių, kad dar labiau sumažintų vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumą. Pavyzdžiui, buvo priimtas ir yra įgyvendinamas 2016–2023 m. gerovės planas, skirtas lyčių segregacijai darbo rinkoje panaikinti ir kovoti su stereotipais. Dar reikia priimti Lyčių lygybės įstatymo pakeitimą, pagal kurį darbo inspekcijoms būtų pavesta užduotis atidžiau stebėti, kaip privačiajame sektoriuje laikomasi lyčių lygybės principo. Taip pat svarstoma galimybė peržiūrėti vaiko priežiūros atostogų sistemą, kad būtų numatytos lankstesnės galimybės imti vaiko priežiūros atostogas. Teisės aktų pakeitimas dar nepriimtas;
- (10) pajamų nelygybė Estijoje yra didelė. Turtingiausių 20 % namų ūkių ir 20 % skurdžiausių namų ūkių pajamų santykis padidėjo nuo 5,4 2012 m. iki 6,2 2015 m. ir dabar yra septintas pagal dydį Sąjungoje. Atrodo, kad pagrindinis to veiksnys yra dideli darbo užmokesčio skirtumai, susidarę dėl smarkaus aukštesnės kvalifikacijos darbuotojų pajamų padidėjimo. Vertinant absoliučiąja verte, 10 % skurdžiausių namų ūkių pajamos atsiliko nuo pajamų medianos augimo, todėl kilo problemų, susijusių su minimalios socialinės apsaugos sistemos adekvatumu. Vienas iš susijusių veiksnių yra tas, kad išmokos (ypač pensijos ir socialinė parama) atsilieka nuo rinkos pajamų augimo. Dėl to taip pat laipsniškai didėjo skurdo rizikos lygis: nuo 15,8 % 2010 m. iki 21,6 % 2015 m. Labai stengtasi, kad nuo 2018 m. mokesčių sistema taptų progresyvesnė (ypač mažas pajamas gaunantiems asmenims) – buvo padidinta gyventojų pajamų mokesčių sistemos neapmokestinamoji pajamų dalis;

- (11) 2015 m. verslo įmonių išlaidos moksliniams tyrimams, technologijoms ir inovacijoms išaugo iki 0,69 %, tačiau jų bendras lygis vis dar nesiekia Sąjungos vidurkio – 1,3 %. Pažangiųjų technologijų įmonių ir žinioms imlių įmonių dalis tebėra maža, o naujai daktaro laipsnį įgijusių asmenų skaičius – nedidelis. Pastaraisiais metais darbo užmokesčio augimas nuolat viršijo našumo augimą, o tai turėjo įtakos pelnui ir dėl to sumažėjo investicijų augimas. Mažesnės investicijos į technologinę plėtrą gali lemti tai, kad eksporto, ypač prekių, pridėtinė vertė didės mažiau, nei tikimasi, ir kyla rizika gamybos apimties augimui. 2015 m. išaugo akademinės bendruomenės ir verslo atstovų sudarytų sutarčių dėl mokslinių tyrimų skaičius. Vis dėlto, nepaisant priemonių, kurių ėmėsi Vyriausybė, abiejų sektorių bendradarbiavimas tebėra ribotas. Estija dar labiau pagerino verslo aplinką, tačiau investicijoms tebekliudo ilgas nemokumo bylų nagrinėjimas ir užtikrinimo priemonę turintiems kreditoriams taikoma lėšų susigrąžinimo norma. 2016 m. buvo pradėtas projektas, kurio tikslas – patobulinti nemokumo sistemą, kad procesas būtų greitesnis ir veiksmingesnis, ir padidinti reikalavimų patenkinimo atvejų skaičių. Tačiau teisės aktų sistemos pakeitimai dar nepriimti;
- (12) atsižvelgdama į 2017 m. Europos semestrą, Komisija atliko išsamią Estijos ekonominės politikos analizę ir ją paskelbė 2017 m. šalies ataskaitoje. Be to, ji įvertino 2017 m. stabilumo programą, 2017 m. nacionalinę reformų programą, taip pat veiksmus, kurių Estija ėmėsi atsižvelgdama į ankstesniais metais jai skirtas rekomendacijas. Komisija įvertino ne tik jų svarbą tvariai fiskalinei ir socialinei bei ekonominei Estijos politikai, bet ir tai, kaip jie atitinka Sąjungos taisykles ir gaires, nes būtina stiprinti bendrą Sąjungos ekonomikos valdymą Sąjungos lygio priemonėmis prisidedant prie būsimų nacionalinių sprendimų;
- (13) atsižvelgdama į šį vertinimą, Taryba išnagrinėjo 2017 m. stabilumo programą, o jos nuomonė ⁶ pateikta visų pirma toliau išdėstytoje 1 rekomendacijoje,

⁶ Pagal Reglamento (EB) Nr. 1466/97 5 straipsnio 2 dalį.

REKOMENDUOJA Estijai 2017–2018 m. imtis šių veiksmų:

1. Fiskalinę politiką vykdyti vadovaujantis Stabilumo ir augimo pakto prevencinės dalies reikalavimais, o tai reiškia, kad 2018 m. šalis turi toliau laikytis savo vidutinės trukmės biudžeto tikslo. Padidinti minimalios socialinės apsaugos sistemos adekvatumą. Imtis priemonių vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumui mažinti, visų pirma didinant darbo užmokesčio skaidrumą ir peržiūrint vaiko priežiūros atostogų sistemą.
2. Skatinti privačias investicijas į mokslinius tyrimus, technologijas ir inovacijas, be kita ko, įgyvendinant priemones, kuriomis stiprinamas akademinės bendruomenės ir verslo atstovų bendradarbiavimas.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu

Pirmininkas
